

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2003 m. sausio 13 d. nutarimu Nr. 24
(Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2026 m. d. nutarimo Nr.
redakcija)

PAVELDIMO TURTO APMOKESTINAMOSIOS VERTĖS APSKAIČIAVIMO TVARKOS APRAŠAS

1. Paveldimo turto apmokestinamosios vertės apskaičiavimo tvarkos apraše (toliau – Aprašas) reglamentuojama gyventojų paveldimo turto, kuris yra paveldimo turto mokesčio objektas pagal Lietuvos Respublikos paveldimo turto mokesčio įstatymą, (toliau – paveldimas turtas) apmokestinamosios vertės apskaičiavimo tvarka.

2. Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip apibrėžiamos Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse, Lietuvos Respublikos elektroninių pinigų ir elektroninių pinigų įstaigų įstatyme, Lietuvos Respublikos finansinės apskaitos įstatyme, Lietuvos Respublikos finansinių priemonių rinkų įstatyme, Lietuvos Respublikos finansų įstaigų įstatyme, Lietuvos Respublikos kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos meno kūrėjo ir meno kūrėjų organizacijų statuso įstatyme, Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatyme, Lietuvos Respublikos mokėjimo įstaigų įstatyme, Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro įstatyme, Paveldimo turto mokesčio įstatyme, Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatyme, Lietuvos Respublikos privalomojo turto ir verslo vertinimo įstatyme, Lietuvos Respublikos tauriųjų metalų ir brangakmenių valstybinės priežiūros įstatyme ir Lietuvos Respublikos vertybinių popierių įstatyme.

3. Paveldimo turto apmokestinamajai vertei apskaičiuoti naudojama paveldimo turto (įskaitant paveldimą turtą, atsiradusį išdavus paveldėjimo teisės liudijimą), esančio:

3.1. Lietuvos Respublikoje, vertė yra:

3.1.1. nekilnojamojo pagal prigimtį daikto – gyventojų pasirinkimu:

3.1.1.1. masinio nekilnojamojo turto vertinimo įmonės nustatyta šio turto vidutinė rinkos vertė, buvusi palikimo atsiradimo metais, arba

3.1.1.2. atlikus privalomąjį turto arba verslo vertinimą (toliau – turto vertinimas) nustatyta vertė, buvusi nuo palikimo atsiradimo dienos iki dokumentų, reikalingų paveldimo turto apmokestinamajai vertei apskaičiuoti, pateikimo paveldėjimo bylą tvarkančiam notarui (toliau – notaras) dienos;

3.1.2. individualios įmonės, taip pat laivų ir orlaivių, kuriems privaloma teisinė registracija, pripažįstamų nekilnojamaisiais daiktais pagal įstatymą, – atlikus turto vertinimą nustatyta vertė, buvusi nuo palikimo atsiradimo dienos iki dokumentų, reikalingų paveldimo turto apmokestinamajai vertei apskaičiuoti, pateikimo notarui dienos;

3.1.3. vertybinių popierių, įtrauktų į prekybą reguliuojamoje rinkoje, – vertybinių popierių viešosios apyvartos tarpininko išduotame dokumente nurodyta jų vidutinė rinkos kaina, buvusi nuo palikimo atsiradimo dienos iki dokumentų, reikalingų paveldimo turto apmokestinamajai vertei apskaičiuoti, pateikimo notarui dienos;

3.1.4. vertybinių popierių, neįtrauktų į prekybą reguliuojamoje rinkoje, – gyventojo pasirinkimu:

3.1.4.1. jų nominalioji vertė, o kai nominaliosios vertės nėra, – jų vertė, užregistruota finansinėje apskaitoje ir nurodyta juridinio asmens, kurio vertybiniai popieriai paveldimi, išduotame dokumente, arba kolektyvinio investavimo subjekto, o kai jo valdymas perduotas valdymo įmonei, – valdymo įmonės išduotame dokumente nurodyta kolektyvinio investavimo subjekto vertybinių popierių vertė, buvusi nuo palikimo atsiradimo dienos iki dokumentų, reikalingų paveldimo turto apmokestinamajai vertei apskaičiuoti, pateikimo notarui dienos, arba

3.1.4.2. atlikus turto vertinimą nustatyta vertė, buvusi nuo palikimo atsiradimo dienos iki dokumentų, reikalingų paveldimo turto apmokestinamajai vertei apskaičiuoti, pateikimo notarui dienos;

3.1.5. pinigų:

3.1.5.1. eurai – jų nominalioji vertė pagal kredito, mokėjimo ir (ar) elektroninių pinigų įstaigos išduotame dokumente nurodytą sumą, buvusią nuo palikimo atsiradimo dienos iki dokumentų, reikalingų paveldimo turto apmokestinamajai vertei apskaičiuoti, pateikimo notarui dienos;

3.1.5.2. užsienio valiuta – vertė pagal kredito, mokėjimo ir (ar) elektroninių pinigų įstaigos išduotame dokumente nurodytą sumą, buvusią nuo palikimo atsiradimo dienos iki dokumentų, reikalingų paveldimo turto apmokestinamajai vertei apskaičiuoti, pateikimo notarui dienos, Valstybinės mokesčių inspekcijos perskaičiuota į eurus pagal gyventojo prašymo apie palikimo priėmimą pateikimo notarui dieną buvusį euro ir užsienio valiutos santykį, paskelbtą Finansinės apskaitos įstatymo 5 straipsnio 2 dalyje nustatytame šaltinyje;

3.1.6. antikvarinių, t. y. sukurtų prieš 50 metų ir anksčiau, meno kūrinių, meno kūrinių, kilnojamųjų kultūros vertybių – gyventojo prašymo nustatyti paveldimo turto vertę pateikimo Kultūros paveldo departamentui prie Kultūros ministerijos dieną buvusi vertė. Prašymas nustatyti paveldimo turto vertę pateikiamas kartu su notaro išduota laisvos formos pažyma apie paveldėtus antikvarinius meno kūrinius, meno kūrinius, kilnojamąsias kultūros vertybes pagal paveldėjimo byloje esančius dokumentus. Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo prašymo nustatyti paveldimo turto vertę pateikimo dienos išduoda gyventojui pažymą apie šiame papunktyje nurodyto paveldimo turto vertę. Prašymo nustatyti paveldimo turto vertę formą, prašymo pateikimo tvarką ir šiame papunktyje nurodyto paveldimo turto vertės nustatymo tvarką nustato Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos direktorius. Pažymos apie šiame papunktyje nurodyto paveldimo turto vertę formą, jos užpildymo ir pažymos pateikimo tvarką nustato Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininkas;

3.1.7. tauriųjų metalų, brangakmenių, tauriųjų metalų gaminių ir brangakmenių gaminių – gyventojo prašymo nustatyti paveldimo turto vertę pateikimo viešajai įstaigai Lietuvos prabavimo rūmams (toliau – Lietuvos prabavimo rūmai) dieną buvusi vertė. Prašymas nustatyti paveldimo turto vertę pateikiamas kartu su notaro išduota laisvos formos pažyma apie paveldėtus tauriuosius metalus, brangakmenius, tauriųjų metalų gaminius ir brangakmenių gaminius pagal paveldėjimo byloje

esančius dokumentus. Lietuvos prabavimo rūmai ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo prašymo nustatyti paveldimo turto vertę pateikimo dienos išduoda gyventojui pažymą apie šiame papunktyje nurodyto paveldimo turto vertę. Prašymo nustatyti paveldimo turto vertę formą, prašymo pateikimo tvarką ir šiame papunktyje nurodyto paveldimo turto vertės nustatymo tvarką nustato Lietuvos prabavimo rūmai. Pažymos apie šiame papunktyje nurodyto paveldimo turto vertę formą, jos užpildymo ir pažymos pateikimo tvarką nustato Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininkas;

3.1.8. antikvarinių tauriųjų metalų gaminių ir antikvarinių brangakmenių gaminių – gyventojo prašymo nustatyti paveldimo turto vertę pateikimo Kultūros paveldo departamentui prie Kultūros ministerijos dieną buvusi vertė, kurią nustato Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos kartu su Lietuvos prabavimo rūmais. Prašymas nustatyti paveldimo turto vertę pateikiamas kartu su notaro išduota laisvos formos pažyma apie paveldėtus antikvarinius tauriųjų metalų gaminius ir antikvarinius brangakmenių gaminius pagal paveldėjimo byloje esančius dokumentus ir Lietuvos prabavimo rūmų įvertinimą. Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo prašymo nustatyti paveldimo turto vertę pateikimo dienos išduoda gyventojui pažymą apie šiame papunktyje nurodyto paveldimo turto vertę. Prašymo nustatyti paveldimo turto vertę formą, prašymo pateikimo tvarką ir šiame papunktyje nurodyto paveldimo turto vertės nustatymo tvarką nustato Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos direktorius. Pažymos apie šiame papunktyje nurodyto paveldimo turto vertę formą, jos užpildymo ir pažymos pateikimo tvarką nustato Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininkas;

3.1.9. paveldimo turto, nenurodyto Aprašo 3.1.1–3.1.8 papunkčiuose, – paties gyventojo arba atlikus turto vertinimą nustatyta vertė, buvusi nuo palikimo atsiradimo dienos iki dokumentų, reikalingų paveldimo turto apmokestinamajai vertei apskaičiuoti, pateikimo notarui dienos;

3.2. užsienio valstybėse, vertė yra paties nuolatinio Lietuvos gyventojo apskaičiuota vertė, kurią jis apskaičiuoja remdamasis paveldėjimo teisės dokumentuose nurodytais duomenimis, paveldėtų pinigų pervedimą į Lietuvos Respublikos kredito, mokėjimo ar elektroninių pinigų įstaigoje esančią sąskaitą patvirtinančiais dokumentais ir kitais paveldimą turtą ir jo vertę patvirtinančiais dokumentais.

4. Apskaičiuojant paveldimo turto apmokestinamąją vertę, paveldimo turto vertę, nustatyta pagal Aprašo 3 punktą, sumažinama 30 procentų. Paveldimo turto apmokestinamąją vertę apskaičiuoja:

- 4.1. paveldimo turto, esančio Lietuvos Respublikoje, – Valstybinė mokesčių inspekcija;
- 4.2. paveldimo turto, esančio užsienio valstybėje, – pats nuolatinis Lietuvos gyventojas.

5. Paveldimo turto apmokestinamosios vertės apskaičiavimo tikslu gyventojas notarui pateikia dokumentus, reikalingus paveldimo turto vertei pagal Aprašo 3 punktą nustatyti, išskyrus atvejus, kai informaciją apie turto vertę pagal Aprašo 3.1.1.1 papunktį notaras gauna pats tiesiogiai iš Nekilnojamojo turto registro informacinės sistemos.

6. Duomenis apie palikėjus, turtą, esantį Lietuvos Respublikoje, paveldinčius gyventojus, gyventojų paveldimo turto vertę (išskyrus paveldimo turto, kuriam taikomos Paveldimo turto

mokesčio įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktuose nustatytos lengvatos, vertę) ir kitus duomenis, reikalingus paveldimo turto apmokestinamajai vertei apskaičiuoti, Valstybinei mokesčių inspekcijai pateikia notaras. Duomenys pateikiami Valstybinei mokesčių inspekcijai ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo visų dokumentų, reikalingų paveldimo turto apmokestinamajai vertei apskaičiuoti, pateikimo notarui dienos. Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininkas nustato šiame punkte nurodytų duomenų pateikimo tvarką ir teikiamų duomenų apimtį.

7. Valstybinė mokesčių inspekcija, gavusi Aprašo 6 punkte nurodytus duomenis, ne vėliau kaip per 20 darbo dienų parengia paveldimo turto apmokestinamosios vertės pažymą (toliau – pažymą), kurioje taip pat nurodoma preliminarini mokėtina paveldimo turto mokesčio suma, ir pateikia ją gyventojui ir notarui. Taip pat Valstybinė mokesčių inspekcija notarui teikia duomenis, reikalingus paveldėjimo teisės liudijimui išduoti. Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininkas nustato šiame punkte nurodytos pažymos formą, jos užpildymo ir pateikimo tvarką bei duomenų, reikalingų paveldėjimo teisės liudijimui išduoti, pateikimo tvarką, terminą bei apimtį.

8. Savivaldybių taryboms priėmus sprendimą atidėti paveldimo turto mokesčio sumokėjimo terminą, sumažinti mokėtiną paveldimo turto mokestį ar visai nuo jo atleisti, rekomenduojama ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo tokių savivaldybių tarybų sprendimų priėmimo dienos tokią informaciją pateikti Valstybinei mokesčių inspekcijai. Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininkas nustato šiame punkte nurodytų duomenų pateikimo tvarką ir teikiamų duomenų apimtį.

9. Valstybinė mokesčių inspekcija, gavusi informaciją apie savivaldybės tarybos sprendimą atidėti paveldimo turto mokesčio sumokėjimo terminą, sumažinti mokėtiną paveldimo turto mokestį ar visai nuo jo atleisti, per 10 darbo dienų parengia naują pažymą, kurioje taip pat nurodoma preliminarini mokėtina paveldimo turto mokesčio suma, ir pateikia ją gyventojui ir notarui. Valstybinė mokesčių inspekcija pažymą pateikia gyventojui ir notarui. Taip pat Valstybinė mokesčių inspekcija notarui teikia atnaujintus duomenis, reikalingus paveldėjimo teisės liudijimui išduoti. Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininkas nustato šiame punkte nurodytos pažymos formą, jos užpildymo ir pateikimo tvarką bei duomenų, reikalingų paveldėjimo teisės liudijimui išduoti, pateikimo tvarką, terminą bei apimtį.
